

ОЗНАЙОМЛЮВАНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

за освітньою програмою «Технології та інформатика»

1. Загальні положення

Згідно навчального плану освітньої програми «Технології та інформатика» на II курсі (4 семестр) на базі Багатопрофільного ліцею для обдарованих дітей проводиться ознайомлювальна (пропедевтична) педагогічна практика студентів (1 день на тиждень протягом семестру), основне завдання якої полягає в ознайомленні із системою навчальної роботи закладу освіти, вивченні учнівського колективу, участі у поточній навчально-виховній роботі вчителя і класного керівника. Вона відіграє важливу роль у процесі практичної підготовки майбутніх фахівців, формуванні умінь та навиків здійснення професійної діяльності, вміння творчо застосовувати знання на практиці.

Форми проведення практики – очна або дистанційна (у разі введення карантину).

2. Мета та завдання ознайомлювальної педагогічної практики

Ознайомлювальна педагогічна практика здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Технології та інформатика» є початковим етапом практичної підготовки вчителя технологій та інформатики. Вона спрямована на поглиблення психолого-педагогічних і організаційно-методичних засад провадження навчально-виховного процесу у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО).

Мета практики полягає в ознайомленні здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з формами організації праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування у них на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично оновлювати свої знання, творчо застосовувати отримані знання у практичній діяльності.

Практика здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти передбачає безперервність і послідовність її проведення, органічне поєднання з практичними й лабораторними заняттями, отримання здобувачами достатнього обсягу компетентностей відповідно до освітньої програми бакалавра «Технології та інформатика».

Завдання педагогічної практики:

- ознайомити студентів з організацією навчально-виховної роботи у ЗЗСО;
- закріпити і поглибити знання з психолого-педагогічного та методичного циклу дисциплін, розширити обсяг теоретичних знань з фаху;
- формувати психологічну готовність до роботи в школі;
- розвивати особисті якості, які необхідні в професійній діяльності вчителя;

- формувати вміння і навички реалізовувати професійні функції: конструктивну, мобілізуючу, організаторську, комунікативну та інформаційну;
- встановлювати та поглиблювати зв'язок теоретичних знань студентів з реальним навчально-виховним процесом, розвивати вміння використовувати ці знання під час вирішення конкретних навчальних і виховних ситуацій;
- формувати у майбутніх педагогів професійну майстерність;
- формувати навички підготовки і проведення уроків з інформатики та технологій у закладах базової середньої освіти, позакласних навчальних і виховних заходів;
- знайомити студентів з реалізацією внутрішньо-предметних та міжпредметних зв'язків, використанням педагогічних технологій, новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та засобів навчання;
- виховувати у студентів національно-патріотичні, інтелектуальні, моральні, естетичні та інші якості, інтерес і любов до обраної професії, потребу в самоосвіті, виробляти творчий науково-дослідницький підхід до педагогічної діяльності.

Перед початком практики організовується настановча конференція, на якій студентам роз'яснюються задачі, зміст та порядок її проходження.

Зміст і обсяг роботи студентів на практиці розраховані на один навчальний семестр. Студенти повинні працювати в ЗЗСО 6 годин протягом тижня. Для ведення навчально-виховної роботи з учнями студенти прикріплюються до класів, де виконують обов'язки помічника вчителя і класного керівника. Крім того, практиканти беруть участь в позакласній навчально-виховній та інших видах роботи закладу.

Під час проходження практики студент з метою набуття конкретних вмінь та навичок повинен виконувати індивідуальні виробничі, наукові або практичні завдання. Матеріали індивідуальних завдань повинні використовуватися у курсових роботах, тезах доповідей та наукових статтях.

Тему індивідуального завдання студент отримує на кафедрі за згодою керівника практикою безпосередньо перед вибуттям на практику.

Пропонуються такі завдання:

1. Ознайомитись із специфікою роботи та структурою закладу, основними напрямками діяльності.
2. Ознайомитись із санітарно-гігієнічними вимогами до організації робочого місця, правилами безпеки життєдіяльності, технікою безпеки та правилами поведінки.
3. Підготувати доповіді на тему (за вибором), розробити наочність для її презентації: «Властивості глини, фарбників», «Особливості васильківської, чернігівської, громівської, косівської кераміки, особливості її форми та колориту», «Технології виготовлення гончарних виробів», «Основні етапи створення графічного файлу», «Принципи побудови растрового та векторного зображення», «Інструменти растрових та векторних графічних редакторів», «Способи створення анімації», «Принципи тривимірної графіки».

й інструменти 3D-редакторів», «Засоби створення елементів двовимірної та тривимірної графіки», «Технологія ручного вишивання», «Види тканин, їх застосування і призначення», «Правила роботи з викрійками», «Прийоми виготовлення шаблонів», «В'язані вироби», «Властивості та прийоми роботи з різноманітними матеріалами», «Середовище розробки програм Arduino IDE», «Елементи електронної пам'яті», «Інструменти та матеріали, необхідні для паяння», «Основні складові елементи та принципи роботи різних видів техніки».

4. Виконання навчального проєкту за власним задумом та обраною тематикою (виготовлення виробу, програмного продукту, розробки).

Режим роботи студентів-практикантів визначається керівниками практики. Практиканти організовують свою діяльність відповідно до вимог Правил внутрішнього розпорядку ЗЗСО, виконують розпорядження його адміністрації та керівника практики. У разі невиконання вимог, що пред'являються до практиканта, він може бути усунений від проходження практики. Студент, усунений від практики або робота якого за практику визнана незадовільною, вважається тим, що не виконав навчальний план даного семестру.

За час практики студент повинен ознайомитися з:

1. членами колективу, структурою та навчальною базою Багатопрофільного ліцею для обдарованих дітей;
2. планом роботи під час практики;
3. роботою керівника практикою від бази практик (вчителя технологій, інформатики, керівника гуртка технічної творчості);
4. технологіями предметно-перетворювальної діяльності;
5. виробами (розробками, проєктами) учнів ліцею;
6. участю учнів ліцею в мистецьких конкурсах.

Практика завершується підсумковою конференцією, на якій підводяться підсумки і оцінюються результати практики.

Відповідно до змісту освітньо-професійної програми «Технології та інформатика» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.10 – Середня освіта (технології) під час проходження практик студентів має бути забезпечення набуття наступних компетентностей.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу на рівні базової середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і полікультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Спеціальні (фахові та предметні) компетентності (ФК, ПК):

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК3. Здатність виявляти й окреслювати мету та завдання педагогічної діяльності, здійснювати проектування процесів навчання й виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання й розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета та інтегрованого навчання, розвивати критичне мислення.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ПК7. Здатність організовувати контроль за дотриманням технологічної дисципліни та правил безпечної експлуатації інструментів і технологічного обладнання, вимог з охорони праці та техніки безпеки на робочому місці, протипожежної безпеки і захисту довкілля.

Програмні результати, яких необхідно досягти у процесі проходження практики

РН2. Демонструвати вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмета та інтегрованого навчання.

РН5. Добирати доцільні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізувати динаміку особистісного розвитку учнів, визначати ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН2. Називати, класифікувати й аналізувати форми і методи організації проєктно-технологічної діяльності та розвитку творчих здібностей учнів; демонструвати здатність до організації освітнього процесу.

ПРН7. Класифікувати й аналізувати традиційні та новітні технології формотворення, створення художнього малюнка, колористики й орнаментики, пластичного мистецтва.

3. Організаційні вимоги до ознайомлювальної педагогічної практики

Ознайомлювальна педагогічна практика студентів організовується Інститутом силами кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики на основі наказу по університету, де затверджується керівник педагогічної практики, який здійснює безпосереднє керівництво нею.

Перед початком практики організовується настановна конференція, на якій студентам роз'яснюються задачі, зміст та порядок її проходження. Під час проходження практики студент, з метою набуття конкретних компетентностей, повинен виконувати індивідуальні навчальні (практичні) завдання.

Тему і зміст індивідуального завдання студент отримує на кафедрі за згодою керівника практикою безпосередньо перед вибуттям на практику.

По завершенні практики (не пізніше третього дня) студенти подають на кафедру оформлений, підписаний керівником практики та завірений підписом і печаткою закладу-базу практики щоденник, а також звіт, у якому мають бути висвітлені результати, досягнуті за час проходження практики.

Звіт повинен бути оформлений відповідно до вимог Стандарту щодо технічних звітів і структурований наступним чином:

- титульний аркуш;
- індивідуальний план (завірений підписами практиканта і керівника практики);
- графік відвідання занять і виховних заходів (завірений підписами практиканта і керівника практики);
- план-конспект пробного заняття;
- розробку (сценарій) виховного заходу;
- характеристики касу, до якого закріплений студент у ЗЗСО, та одного з його учнів (завірені керівником практики від ЗЗСО);
- самоаналіз власної діяльності під час практики (опис виконаних дій, набутих знань, умінь і навичок, конкретні результати і т.п.);
- висновки практиканта щодо отриманих ним результатів, його зауваження та пропозиції (за наявності) щодо організації практики.

Студент, усунений від практики або робота якого за практику визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план даного семестру.

Захист практики відбувається протягом тижня після її завершення у формі підсумкової конференції, на якій заслуховуються усні доповіді-звіти практикантів, підводяться підсумки і оцінюються результати практики.

Основні критерії оцінки результатів практики:

- ступінь сформованості загальних, фахових і предметних компетентностей, передбачених програмою практики;
- рівень досягнення студентом програмних результатів і осмислення ним своєї практичної діяльності (її задач, змісту, методів, результатів, складнощів);
- рівень професійної і суспільної спрямованості майбутнього вчителя (інтерес до педагогічної професії, любов до дітей, активність, відповідальне і творче відношення до роботи).

Оцінки з педпрактик є одними з основних, вирішальних під час обговорення питання про рекомендацію випускника кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики до випускової акредитації.

4. Права і обов'язки студентів-практикантів

Студент має право:

- звертатися до керівників практики університету, адміністрації, керівників практики від закладу освіти з усіх питань, що виникають у процесі практики;
- виносити пропозиції по вдосконаленню навчально-виховного процесу, організації практики;
- брати участь в роботі конференцій, педагогічних рад та нарад закладу;
- користуватися бібліотекою закладу, кабінетами і навчально-методичними посібниками, що знаходяться в них.

Студент зобов'язаний:

- виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики, проводити навчально-виховну роботу з учнями;
- приходити в клас (майстерню) заздалегідь до початку уроку, йти після його завершення, якщо немає інших обставин, що вимагають його присутності;
- звертатися до вчителів та колег-практикантів по імені й по батькові;
- бути уважним, доброзичливим і ввічливим у відносинах з керівником практики гуртка і працівниками ліцею, учнями та їх батьками, студентами-практикантами;
- здавати звіти в точно вказані терміни і керівникові практики, який вказаний в плані;
- дбати за життя і здоров'я учнів протягом уроку разом з класним керівником;
- у разі пропуску повідомити керівникові практики заздалегідь і пояснити причину відсутності, згодом надати необхідні документи (довідка про хворобу та ін.)

5. Зміст індивідуальної діяльності практиканта

Прибувши на практику, студент повинен:

1. Подати керівникові від закладу освіти щоденник, індивідуальну програму практики та проінформувати його про завдання, які ставляться кафедрою перед ним на термін проходження практики.
2. Ознайомитися з робочим місцем, правилами експлуатації навчального устаткування, правилами техніки безпеки, правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти.
3. Ознайомитися з навчально-матеріальною базою, станом навчально-виховної роботи ЗЗСО і класу.
4. Ознайомитись з плануванням, обліком та звітністю про роботу вчителя-керівника практики та класного керівника, організацію і провадження навчально-виховної роботи в ЗЗСО.

5. Протягом першого тижня практики скласти та узгодити план роботи на весь період з конкретними графіком його виконання, відвідати не менше 8 уроків з технологій і 8 – з інформатики.
6. Розробити план-конспект пробного заняття та здати його на кафедру по закінченні практики.
7. Розробити план виховного заходу в класі, проаналізувати його результативність. Розробку заходу (сценарій) та висновки здати на кафедру по закінченні практики.
8. Здійснити спостереження на основі якого скласти характеристику класу і окремих його учнів (не менш одного на вибір). Оформлені характеристики здати на кафедру по закінченні практики.
9. Брати участь у розробці та виготовленні наочності, навчальних посібників, переобладнанні навчальної майстерні (кабінету) керівника практики. Зміст і призначення виконуваних робіт відобразити у звіті.
10. Оформити звітну документацію про проходження практики, завірити її у керівника практики від ЗЗСО і його директора та подати на кафедру (керівникові практики від кафедри) у термін, визначений календарним графіком практики.